

INGLIZ TILINI O'RGANISHDA KO'P UCHRAYDIGAN XATOLIKLAR

Farg'ona ICHSHUI kasb-hunar maktabi

Ingliz tili fani o'qituvchisi

Muhammadjonov Asadbek Dilshodjon o'g'li

Annotasiya: *Ingliz tilini o'rganishda ko'p uchraydigan xatoliklar haqida batafsil ma'lumot berilgan.*

Kalit so'zlar: *Til, ingliz tili, tilni mustaqil o'rganish, ko'p uchradigan xatolar, loyiha, qiziqish, faollik.*

Hozirgi kunda aksariyat xorijiy tillarni o'rganuvchi yoshlar mazkur tilni o'rganish orqali bir tomonlama natijaga erishishni ko'zlashadi, ya'ni ular yangi xorijiy til o'rganish orqali faqat kirish testlarida yaxshi natijaga erishish, o'zlari o'rganayotgan til bo'yicha til bilish sertifikatini qo'lga kiritish yoki mazkur tilda shunchaki so'zlashuv ko'nikmasini shakllantirishni maqsad qilishadi. Bu esa o'rganilayotgan tilga yuzaki munosabatni shakllanishiga sabab bo'ladi. O'z o'rnida o'rganilayotgan tilga nisbatan bunday yuzaki munosabat ularning mazkur tilni, undagi o'ziga xos ibora va murakkabliklarni to'liq anglab yetishlariga xalaqit beradi va oqibatda ular ushbu tilni o'rganishdan o'zlari kutganday muvaffaqiyatga erisha olishmaydi.

Dunyoning ko'p maktablarida ingliz tilini o'rganish majburiy bo'lib qoldi va o'qitish metodikasi jadal rivojlana boshladi. Ingliz tilini mustaqil o'rganishning birinchi usuli paydo bo'lishiga sabab bo'lgan kurslarga borish hammaning ham imkoniyatiga ega emas.

Ingliz tilini o'rganish – bir qarashda juda murakkab va uddalab bo'lmaz vazifa

bo'lib tuyulishi mumkin. Ammo aslida esa bunday emas. Muvaffaqiyatga erishishning garovi - bu o'rganish jarayonini to'g'ri tashkil qilish va keng tarqalgan xatolarga yo'l qo'ymaslikdir.

Eng mashhur va xavfli xato. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, faqat grammatikani juda ko'p o'rganish nutq qobiliyatiga salbiy ta'sir qiladi. Nega? Ingliz tili grammatikasini mantiqiy tushunish qiyin bo'lishi mumkin va real vaqtda muloqot boshqacha yuqori tezlik. Ma'lum bo'lishicha, siz shunchaki gapirish uchun yuzlab yodlangan qoidalarni eslab qolishga vaqtingiz bo'lmaydi. Ingliz tili grammatikasini ongsiz va intuitiv darajada o'zlashtirganingiz ma'qul. Eng yaxshi yo'l chet elliklar bilan faol muloqot qilish va to'g'ri ingliz nutqini tinglash. Ta'limga bunday yondashuv, agar siz jiddiy o'tishni xohlasangiz, oqlanadi xalqaro test. Agar siz o'zingizning bilimingizni sezilarli darajada yaxshilashingiz kerak bo'lsa, boshqa usullar haqida unutmang. Ingliz tilida so'zlashuvchilar siz muloqotda jiddiy darsliklarda topishingiz mumkin bo'lgan mavhum iboralarni deyarli ishlatmaydilar. Agar muvaffaqiyatga erishmoqchi bo'lsangiz, idiomalarni o'rganishni unutmang frazema fe'llar va hatto jargon.

Ingliz tilidagi xatolar belgilari va belgilari.

Endi ingliz tilida xatolarni ko'rsatish uchun ko'proq yoki kamroq umumiy tizim qo'llaniladi. Bu erda eng keng tarqalgan belgilar:

sp. - imlo, ya'ni. imlo xatosi;

Gr. - grammatika, ya'ni. grammatika. Bu tushuncha juda katta hajmli, albatta;

T - zamon, ya'ni. noto'g'ri vaqt ishlatilgan;

Pr., tayyorgarlik. - predlog, ya'ni. bosh gap (masalan, at, of, va hokazo);

Konj. - bog'lovchi, ya'ni. birlashma (va, lekin, va hokazo);

Art. - maqola, ya'ni. maqola (a, the, -);

Lex. - leksika, ya'ni. lug'at. Ehtimol, noto'g'ri so'z ishlatilgan yoki ishlatilishi kerak bo'lgan noto'g'ri so'z ishlatilgan (masalan, darslikning ma'lum bir moduli bo'yicha nazorat paytida).

Bu, albatta, ingliz tilidagi xatolik belgilarining to'liq ro'yxati emas. Bu erda men eng keng tarqalganlarini sanab o'tdim. Albatta, sizning ingliz tili o'qituvchisi yoki repetitoringiz o'z yozuvlaridan foydalanishi mumkin. Bunday holda, undan sizga ishlatiladigan belgilarni tushuntirishini so'rang.

O'qituvchilarning sevimli iborasi: "Endi maktabda sizga o'rgatilgan hamma narsani unuting"? Ruslar uchun ingliz tilida bu qoida, ehtimol, ko'rinadiganidan ko'ra tez-tez kiritilishi kerak. Buning bir qancha sabablari bor. Bir tomondan, eski maktab o'qituvchilari haqiqiy inglizlar yoki amerikaliklar bilan jonli ingliz tilini mashq qilishning iloji bo'lmagan bir paytda tilni o'zlari o'rganishgan - aytmoqchi, ularning ko'pchiligi nutqida juda sezilarli urg'u.

Boshqa tomondan, ko'pchiligimizga ma'nosi o'xshash so'zlarni tarjima qilishda semantik nuanslardagi farq tushuntirilmadi. Va agar ular tushuntirgan bo'lsa, biz shunchaki diqqat bilan tinglamadik - bu ham bo'lishi mumkin. Agar hozir, ongli yoshda, siz ingliz tilida to'g'ri gapirishni istasangiz, ingliz tilidagi eng asosiy rus xatolar ro'yxatini o'qing. Noto'g'ri ish qilishni to'xtatish - til mukammalligi uchun izlanishning ajoyib boshlanishi.

Ushbu maqolada eng tirishqoq o'quvchilar ham yaxshi natijalarga erisha olishmaganliklari sabablarini ko'rib chiqamiz.

Katta umidlarning qo'yilishi.

Afsuski, hozirgi kunda hammamiz uchun aql bovar qilmas reklamalar salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Sizning shahringizda —Ingliz tilini 3 oyda o'rgatamiz|| deb va'da qiluvchi markazlar ochilib, sizga ingliz tilini bir necha haftada o'rgatamiz deb va'da qilishdimi? Bunday cho'pchaklarga ishona ko'rmang: qisqa muddat ichida siz na ingliz tilini, na nemis tilini, na yapon tilini o'rgana olmaysiz. Til o'rganishni boshidan boshlab uni ma'lum bir darajaga yetkazish uchun kamida 1-yil astoyidil mashq qilishingiz kerak.

Maqsadning noto'g'ri qo'yilishi

Agar siz ingliz tilini bu zamonaviy til bo'lgani uchun yoki shunchaki o'rganayotgan bo'lsangiz, sizda kuchli motivatsiya bo'lmaydi. Borini ham tez orada yo'qotasiz. Asosiy maqsad – zamonaviy va kelajagi bor kasbni egallash, malaka oshirish, nufuzli oliy ta'lim

muassasasiga o'qishga kirish (chet elda bo'lsa ham), sayohat qilish kabilar bo'lishi kerak. Siz o'rganayotgan xorijiy tilingiz qanday foyda olib kelishini aniq bilishingiz kerak.

Barcha e'tiborni grammatikaga qaratish

Bu eng mashhur va qo'pol xatolardan biridir. Tadqiqotlarga ko'ra, grammatikaga haddan ziyod urg'u berish sizning so'zlashuv ko'nikmalingizga salbiy ta'sir qiladi. Nega deysizmi? Ingliz tili grammatikasi mantiqan tushunish uchun qiyin, real vaqtda so'zlashuv esa yuqori tezligi bilan ajralib turadi. Ko'rinib turibdiki, so'zlashuv jarayonida fikringizni ifodalash uchun siz yod olgan yuzlab qoidalarni eslash uchun vaqt yetmay qolishi mumkin.

Grammatikani ongliz va intuitiv tarzda o'rgangan ma'qul. Buning eng zo'r yo'li – xorijliklar bilan aktiv suhbat yoki ingliz nutqini tinglashdir.

Kitoblar asosida rasmiy ingliz tilini o'rganish

Bu usul agar siz xalqaro test topshirmoqchi bo'sangiz samara beradi. Agarda siz tilni bilish qobiliyatingizni sezilarli darajada o'stirmoqchi bo'lsangiz, boshqa metodlarni ham sinab ko'ring. Ingliz tilida so'zlashuvchilar siz darslikda o'rgangan ibora va so'zlarni qo'llamasliklari ham mumkin. Shuning uchun iboralar, frazal fe'llar, turg'un iboralar hattoki slenglarni (shevalar) ham o'rganib turing.

Ideallikka haddan ziyod intilish

O'qituvchilar va o'quvchilar ko'pincha xatolarga ko'proq urg'u berib, ko'ngillari to'lmasligi mumkin. Afsuski, ideal bo'lishga intilarkanmiz, hattoki inglizabon aholi ham xatolarga yo'l qo'yishlarini inobatga olmaymiz. Salbiy tomonga urg'u bergandan ko'ra, suhbat va til o'rganish jarayoniga ko'proq ahamiyat bering. Sizning maqsadingiz – yon atrofingizdagi odamlarga o'z fikringizni tushunarli qilib yetkazishdir. Vaqt o'tib siz oldingi xatolarga yo'l qo'ymaysiz.

Maktab va repititorlarga umid qilish

Ko'pchilik ingliz tilini o'rganuvchilar ingliz tili darslariga va o'qituvchilarga ishonib qolishadi va ma'suliyatni ularning zimmasiga yuklashadi. Bu noto'g'ri fikr. Birinchi navbatda, barcha narsa sizga bog'liq. Yaxshi repititor sizga yordam va motivatsiya beradi. Ustozlaringiz sizga vazifa berishmaganda ham, siz har kuni shug'ullanishingiz lozim. Tilni jiddiy o'rganishga o'zingizni faqat o'ziz majburlay olasiz.

O'rganilgan materialni yetarli darajada mustahkamlamaslik

Istalgan tilni o'rganishda miqdorga emas sifatga ko'proq e'tibor berish kerak. Oz bo'lsin – soz bo'lsin. Agar siz kecha o'rgangan iborangizni bir oydan keyin eslay olaman desangiz, siz adashgan bo'lasiz. Ishlatilmaydigan va talab qilinmaydigan ma'lumotlardan bizning miyamiz tez xalos bo'ladi. O'rganilgan materialni bir necha bor ma'lum muddatlar oralig'ida takrorlasb turish kerak.

Masalan, takrorlash mashqini bir kundan keyin, 3-4 kundan keyin va 1 haftadan keyin o'tkazib turing. Bu metodika kerakli bilimlarni uzoq muddatli xotiraga joylaydi hamda kerakli vaqtda u yerdan —olish|| imkonini beradi.

Talaffuzga e'tibor berilmaslik

Ingliz tilida ba'zi so'zlarning talaffuzi qiyinligi, yoki faqat shu tilga oid talaffuz qoidalari borligi hammamizga ma'lum. Siz grammatikani yaxshi bilishingiz, so'z zahirangiz katta bo'lishi, egallagan bilimingizni amalda qo'llay olishingiz mumkin.... lekin so'zlashganingizda sizni aksentingiz noqulay ahvolga solishi mumkin. Buning sabablari turlicha: so'zlashuvning yetarlicha darajada mashq qilinmaganligi, audio kurslardan voz kechish, real hayotda ingliz tilida suhbatlashmaslik, o'qituvchi tomonidan noto'g'ri ta'lim berilishi. Asosiy muammo shundaki, bora-bora siz talaffuzdagi xatoliklardan qutula olmasligingiz mumkin

Ingliz tilidagi adabiyotlarni o'qimaslik.

Xorijiy gazeta, jurnal va kitoblarni o'qish – qiyin albatta. Ammo asosiy maqsad ulardagi har bir so'z ma'nosini bilish emas. Asosiysi matnning umumiy ma'nosini anglash va notanish so'zlarning tarjimasini kontekstdan aniqlash.

Ingliz adabiyotlarini muntazam o'qish sizning lug'at boyligingizni oshirib nutqni to'g'ri tuzishga ham o'rgatadi. Siz o'zingiz sezmaganda holda bir nechta ingliz grammatikasi qoidalarini ham anglab olasiz. Bu qulay hamda arzon amaliyot turini qo'ldan boy bermang.

Maktabimiz o'z o'quvchilariga til o'rganishga kompleks yondashuvni taklif etadi. Shaxsiy darslarda grammatika bilan bog'liq qiyinchiliklar muvaffaqiyatli hal qilinadi. Suhbat klubi guruhlari darslari va vebinarlar sizning ingliz tilidagi muloqot qobiliyatingizni rivojlantirishga yordam beradi. Onlayn simulyator sizga darslar orasidagi vaqtni foydali tarzda o'ldirishga va o'tilgan materialni takrorlashga yordam beradi. Yangi lug'atni turli mavzulardagi maqolalardan to'plash mumkin va ishda yoki yangi o'qish joyida muloqot qilish uchun maxsus kurslar tayyorlanishi mumkin.

Doimiy o'qish nafaqat o'z so'z boyligini kengaytirishga, balki o'z nutqingizni qanday qilib to'g'ri qurishni ham o'rganishga yordam beradi. O'zingiz sezmay turib, ingliz tili grammatikasining o'ndan ortiq qoidalarini bilib olasiz. Arzon (hatto bepul) amaliyot variantidan voz kechmang.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Johnson, K. E. The Sociocultural Turn and Its Challenges for Second Language Teacher Education. // TESOL Quarterly., – London., 2006.
2. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. – London., 2001.
3. Пассов Э. И. Общительный метод обучения иностранного разговора. – Москва., 1985.
4. <https://conferencea.org/index.php/conferences/article/view/1076/1018>
5. Zokirov, S. I., Sobirov, M. N., Tursunov, H. K., & Sobirov, M. M. (2019). Development of a hybrid model of a thermophotogenerator and an empirical analysis of the dependence of the efficiency of a photocell on temperature. Journal of Tashkent Institute of Railway Engineers, 15(3), 49-57.

6. Горовик, А. А., & Турсунов, Х. Х. У. (2020). Применение средств визуальной разработки программ для обучения детей программированию на примере Scratch. *Universum: технические науки*, (8-1 (77)), 27-29.
7. Tursunov, N. N., & Hoshimov, U. S. (2022). TA'LIM TIZIMIDA KO'ZI OJIZ O'QUVCHILARNI INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI FANIDA O'QITISH TEXNOLOGIYALAR. *Новости образования: исследование в XXI веке*, 1(5), 990-993.
8. Hamidullo o'g'li, T. N. (2022). HOZIRGI KUNNING DOLZARB IMKONIYATLARI. JAWS VA NVDA DASTURLARI. *Scientific Impulse*, 1(2), 535-537.
8. Hamidullo o'g'li, T. N. (2022). NEYRON TARMOQLARNING TASNIFI. *Scientific Impulse*, 1(3), 757-763.
9. Hamidullo o'g'li, Tursunov Hojiakbar, and Boymuratov Erkin Kamolovich. "IMKONIYATI CHEKLANGAN O'QUVCHILAR BILAN ISHLASH TAJRIBASI." *Scientific Impulse* 1.7 (2023): 648-653.
10. Mamanovich, R. K. (2021). Components of political culture in political processes. *Academia: an international multidisciplinary research journal*, 11(2), 953-959.
11. Ramazanovich, M. N., & Kabilovich, B. O. (2021). Constitutional and Legal Framework for Providing International Peace. *Middle European Scientific Bulletin*, 18, 218-220.
12. Расулов, Х. (2021). Ҳуқуқий маданият: муаммонинг ижтимоий-сиёсий омиллари. *Общество и инновации*, 2(10/S), 335-342.
13. Ramazanovich, M. N., & Abdunazarovich, P. B. (2021). Protection of Family and Youth in the Constitution of the Republic of Uzbekistan. *Middle European Scientific Bulletin*, 18, 221-223.
14. Расулов, Х. М. (2021). ВЫБОРНЫЙ ЯВЛЕНИЕ И ПРОБЛЕМА СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ЭЛЕКТРОКУЛЬТУРЫ НАСЕЛЕНИЯ. *Восточно-европейский научный журнал*, (11-6 (75)), 28-32.
15. Rasulov, H. M. (2021). ELECTION PHENOMENON I THE PROBLEM OF IMPROVING THE ELECTRIC CULTURE OF THE POPULATION. *ВОСТОЧНО ЕВРОПЕЙСКИЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ*, 75(part 6), 28.
16. Ramazanovich, M. N., & Kabilovich, B. O. (2021). Constitutional and Legal Framework for Providing International Peace. *Middle European Scientific Bulletin*, 18, 218-220.
17. Хакимова, М. (2021). Ўзбекистонда миллатлараро тотувликни таъминлаш соҳасидаги устувор йўналишлар. *Общество и инновации*, 2(10/S), 261-267.
18. Ramazanovich, N. M., & Abdurasulovich, E. B. (2022). CONSTITUTIONAL STATUS OF POLITICAL PARTIES. *Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL)*, 3(11), 79-88.
19. Ramazanovich, N. M., & Abdurasulovich, E. B. (2022). PROCEDURE FOR REGISTRATION OF PUBLIC ASSOCIATIONS. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(11), 740-746.

20. Ramazanovich, N. M., & Mamanorov, K. (2022). PECULIARITIES OF CONSTITUTIONAL-LEGAL RELATIONS. Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL), 3(11), 89-94.

21. Ramazanovich, N. M., & Alisherovich, A. A. (2022). CONSTITUTIONAL STATUS OF THE FAMILY IN UZBEKISTAN. Web of Scientist: International Scientific Research Journal, 3(11), 732-739.

22. Ramazanovich, N. M., & Mamanorov, K. (2022). CONSTITUTIONAL-LEGAL RELATIONS, THEIR SUBJECTS, OBJECTS AND TYPES. Web of Scientist: International Scientific Research Journal, 3(11), 747-756.

23. Normamat Mallaev Ramazanovich. (2022). CONSTITUTIONAL-LEGAL STATUS OF MASS MEDIA. Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL), 3(11), 70-78.

24. Normamat Mallaev Ramazanovich, & Khaitmurod Mamanorov. (2022). PECULIARITIES OF CONSTITUTIONAL-LEGAL RELATIONS. Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL), 3(11), 89-94.

25. Ramazanovich, Mallaev N. "Comparative Analysis of National and Foreign Experiences on the Example of the Constitutional and Legal Basis of Ecological." International Journal of Innovations in Engineering Research and Technology, no. 2, 2020, pp. 1-5.

26. Normamat Mallaev Ramazanovich, IMPORTANCE AND ANALYSIS OF THE CONCEPT OF CIVIL RIGHTS, Web of Scientist: International Scientific Research Journal: Vol. 3 No. 10 (2022): wos

27. Кушоков, С. (2021). Сополли ва Жарқўтон маданиятида дафн маросимлари. Общество и инновации, 2(11/S), 150-154.

28. Kushokov, S. Y. (2021). The Role of Zoroastrianism in the Ancient State of Bactria. World Bulletin of Social Sciences, 4(11), 69-72.

29. Yusupovich, K. S. (2020). The Emergence Of Religious Views Is Exemplified By The Southern Regions. The American Journal of Social Science and Education Innovations, 2(10), 143-145.

30. Yusupovich, K. S. (2021). Қадимий Дафн Маросимларидаги Анъана Жараёнлари Ўзбекистон Жануби Мисолида. BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIIY JURNALI, 1(6), 72-77.

31. Сафарали, К. Ю. (2020). Чорвадор Қабилалар Дафн Маросимлари Ва Уларнинг Хусусиятлари. Взгляд В Прошлое, 3(4).

32. Сафарали, К. Ю., & Хуррамов, М. (2022). ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МАЛАЙЗИЯ ҲАМДА ИНДОНЕЗИЯ ДАВЛАТЛАРИ БИЛАН ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ ВА МАДАНИЙ СОҲАЛАРДАГИ ҲАМКОРЛИГИ. BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIIY JURNALI, 176-186.

33. Kushokov, S. Y., & Ahmedov, S. (2021). THE STRUCTURE OF TURKISH TRIBES IN CENTRAL ASIA AND ITS HISTORICAL IMPORTANCE. European Scholar Journal, 2 (10), 25-27.

Of Two Languages, Settlement And Livestock Tribes. The American Journal of Interdisciplinary.

34.Kushokov, S. Y., & Ahmedov, S. (2021). THE STRUCTURE OF TURKISH TRIBES IN CENTRAL ASIA AND ITS HISTORICAL IMPORTANCE. European Scholar Journal, 2 (10), 25-27.

Of Two Languages, Settlement And Livestock Tribes. The American Journal of Interdisciplinary